

Cynthia DiTibero

JOHN O'LEARY

ZAPÁLENÝ

Jak v sobě zažehnout lepší život?
7 rozcestí » 7 voleb

*Příběh muže, který utrpěl popáleniny celého těla,
ale rozhodl se žít.*

Bizbooks

Zapálený

Jak v sobě zažehnout lepší život? 7 rozcestí, 7 voleb

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

John O'Leary, Cynthia DiTiberio

Zapálený – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

John O'Leary
Cynthia DiTiberio

Zapálený

**Jak v sobě zažehnout lepší život?
7 rozcestí » 7 voleb**

BizBooks
Brno
2017

Zapálený

John O'Leary, Cynthia DiTiberio

Překlad: Romana Hegedüsová

Obálka: Pavel Ševčík

Odpovědná redaktorka: Johana Mikešová

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Fotografie použity s laskavým svolením autora.

Authorized translation from the English language edition *On Fire: The 7 Choices to Ignite a Radically Inspired Life*.

Copyright © 2016 by John O'Leary

Translation © Romana Hegedüsová, 2017

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN tištěné verze 978-80-265-0595-2

ISBN e-knihy 978-80-265-0625-6 (1. zveřejnění, 2017)

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Informace o knihách z nakladatelství BizBooks:

www.bizbooks.cz

www.facebook.com/NakladatelstviBizBooks

www.twitter.com/BizBooks_knihy

Vydalo nakladatelství BizBooks v Brně roku 2017 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 24872.

© Albatros Media a. s., 2017. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

 ALBATROS MEDIA a.s.

Obsah

ÚVOD: V PLAMENECH 5

Tou nejmocnější zbraní na světě je zapálená lidská duše.

1: CHCEŠ UMŘÍT? 13

Žít neznamená vyhybat se smrti. Žít znamená zvolit si skutečný život.

2: CO SKRÝVÁŠ? 37

Přestaň něco předstírat. Rozhlédni se, ať vidíš zázrak vlastního života.

3: DÁVÁTE DO TOHO VŠECHNO? 67

*Uhaste lhostejnost, nechte vzplanout potenciál
a objevte moc smysluplného života.*

4: PROČ JSI VE VĚZENÍ? 97

*Zkuste změnit způsob, jímž kladete otázky,
abyste změnili odpovědi, které dostáváte – a také váš život.*

5: UMÍTE ŘÍCT ANO? 127

Pohodlí má každý rád, ale odvaha dokáže změnit život.

OBSAH

6: CO JEŠTĚ MŮŽETE UDĚLAT? 157

Jediný život může změnit svět. A vždycky změní.

7: JSTE PŘIPRAVENI? 191

*Strach a láska představují dva obrovské zdroje motivace.
Strach dusí a láska osvobozuje.*

ZÁVĚR: PROBUZENÍ 223

Vstát z postele není to samé jako být zcela vzhůru.

MOJE ZAPÁLENÁ CESTA 243

Úvod:

V PLAMENECH

*Tou nejmocnější zbraní na světě
je zapálená lidská duše.
– Marshal Ferdinand Foch*

A^{no.} Jednoduchá odpověď.

A nebyla to ta, kterou očekával.

Stál jsem před k prasknutí nacpaným hledištěm přednáškového sálu v Šanghaji. Právě jsem se se všemi podělil o svůj životní příběh. Během uplynulé hodiny jsem popsal den, kdy jsem jako dítě skončil s otřesnými popáleninami, následující měsíce strávené v nemocnici a vše, čemu jsem poté musel čelit.

Byla to ničivá a tragická zkušenost, která všechno změnila.

Ten muž tehdy položil otázku, na kterou byla zdánlivě jednoznačná odpověď:

„Johne, kdybyste se mohl vrátit zpět do onoho sobotního rána, do toho okamžiku, kdy jste do ruky vzal kanystr s benzínem a popálil se, šel byste do toho znovu?“

Zahleděl jsem se mu do tváře, na chvíli jsem se zamyslel a pak upřímně odpověděl.

ZAPÁLENÝ

Ano!

Díval se na mě a nechápal.

Málem jste umřel, skutečně byste to chtěl? Mít popáleniny na 100 procentech těla? Skutečně byste zvolil možnost, po které byste zoufale bojoval o život, strávil pět měsíců v nemocnici a dalších osm měsíců sotva fungoval? A opravdu byste si vybral život, kterým procházíte celý zjizvený, s amputovanými prsty na rukou, život, kde si o vás každý den špitají a ukazují na vás prstem?

Ano!

A řeknu vám proč.

Ten oheň byl zničující. Skoro mě zabil. A rozhodně zažehl život plný výzev.

Ale taky ze mě udělal toho, kým jsem dnes.

Takže je pravda, že kdybych neskončil s popáleninami, zmizely by mi ze života i všechny těžkosti, které oheň způsobil. A taky je pravda, že bych zničil i všechny dary, kterých se mi díky tomu dostalo.

Víte, vše, co je dnes na mém životě krásné a co mě obohacuje, se zrodilo z tragédie onoho ohně. Jako dítě jsem se v bolestech sbíral z popela, abych vyrostl ve smělou, poctivou a soucitnou osobnost, kterou jen tak něco nezastaví. Tato zkušenost mě přivedla k jasnému poznání, co je v životě důležité, a k odvážným vizím toho, co je možné. Oheň byl příčinou toho, proč nepovažuji vše za samozřejmé, jsem vděčný za každý den a jsem si jistý, že to nejlepší na mě ještě někde čeká.

Mí spolužáci díky těm plamenům dospěli. Z malých dětí se stali soucitní lidé, ochotní pomoci kamarádovi, který to najednou potřeboval. To později vedlo k rozhodnutí, na kterou střední a vysokou školu půjdu, a to zase ke šťastné náhodě, díky níž jsem potkal nádhernou ženu jménem Beth, výsledkem čehož jsou naše čtyři malé děti.

V PLAMENECH

Dnes žiju úžasným životem; *od základu lepším životem.*

Takový život znamená, že přijímáte vše, co vás život v minulosti naučil, plně prožíváte zázrak každé chvíle a dokážete se chopit nekonečných možností, které vám přináší zítřek. Rozhodně to není to samé jako bezbolestná existence a život bez jediného zaškobrtnutí. V žádném případě. Od základu lepší život znamená, že jste schopni se poučit z minulých chyb, překonávat sami sebe, rozvíjet se a vzkvétat, za všech okolností.

Nežil bych od základu lepším životem, kdyby mě ten oheň nespálil.

Jestli mám jizvy?

To se vsadte. Mám je po celém těle.

Přišel jsem o prsty?

Ano.

Byla celá moje rodina úplně zničená?

Bezpochyby.

Ale zvládli jsme to.

Naši rodinu to už nijak negativně nevymezuje.

Naopak, jsme teď o poznání lepší.

A nejsme v tom sami.

Všichni v životě čelíme plamenům, všichni už jsme se někdy spálili.

Všichni jsme zažili, jaké to je, když jde v životě všechno podle plánu: děti jsou zdravé, podnikání vzkvétá a plní se nám sny. A pak *prásk!* Exploze.

Všechno je vzhůru nohama.

Možná vám život změnila nečekaná diagnóza.

Nemocné dítě.

Náhlá smrt.

Nezdařený obchod.

Ať bylo příčinou cokoli, vaším životem to otrásl.

ZAPÁLENÝ

Takovým okamžikům říkám *prudký zvrat*. Jsou to chvíle, po kterých vše, co následuje, už není nikdy jako dřív. Trajektorie vašich životů, práce i všech vztahů se změní v jediném okamžiku.

Existují ale i pozitivní scénáře.

Okamžiky, kdy rozkvete nový vztah, získáte úžasnou pracovní příležitost nebo když najednou vidíte svůj život ze zcela nové perspektivy.

Mnohem podstatnější než samotný zvrat je ale to, jak se rozhodnete na něj zareagovat. To, jestli bude mít pozitivní, nebo negativní dopad, je jednoznačně vaše volba.

Máte na výběr.

Vaše volby definují to, jaký život vedete dnes.

A určí, jakým směrem se váš život bude ubírat zítra.

Tuto knihu jsem napsal proto, abych vás probudil. Abyste si uvědomili, že život máte jen jeden. Jen jednu možnost něco ovlivnit a stát se tvůrcem svého odkazu. Váš životní příběh může být oslavný epos, nebo politováníhodná tragédie. Nemá to vůbec nic společného s událostmi, jež vás v jeho průběhu potkají. Vše stojí a padá s tím, jak se k těmto událostem postavíte. Takže odteď konec s náměsíčností; konec s náhodným životem.

Tato kniha vám bude připomínat, že ne vždy si můžete sami vybrat svou životní cestu, ale vždycky je jen na vás, jakým způsobem po ní půjdete.

Tato kniha vám bude inspirací, jak spoutat a využít potenciál svých každodenních rozhodnutí, hodnoty vašich osobních příběhů i vaší vnitřní síly.

Osvobodí vás, abyste byli schopni říct „ano“ dřívějším nepříznivým osudu, „ano“ možností, které nabízí budoucnost, a „ano“ úžasnému daru v podobě každého nového dne.

V PLAMENECH

Tato kniha vám pomůže zapálit se pro svůj vlastní život.

Tak tedy – šel bych do toho znovu?

Ano!

Čtěte dál a pochopíte proč. Uvidíte, že se mnou budete souhlasit a udělali byste to samé.

**Před tebou je oheň a voda.
Po jednom sáhni, ať je to cokoli.
Před každým leží život a smrt.
Cokoli si člověk vybere, bude mu dáno.
Sirach, 200 př. n. l.**

1

CHCEŠ UMŘÍT?

*Žít neznamená vyhýbat se smrti.
Žít znamená zvolit si skutečný život.*

Sestřičky kolem mě vypadají zoufale.
Pořád dokola opakují, že se nic neděje. Že budu v pořádku. Říkají,
že se nemusím ničeho bát, že zůstanou u mě.

Tak proč je kolem mě tolik povyku?

Proč mají ten zoufalý výraz?

Proč do mě pořád něčím bodají, sahají na mě a něco si o mně špitají?

Tiše sleduji ten shon, který kolem mě panuje.

Pak se podívám na sebe; to nevypadá jako já.

Dívám se na ruce, ale nevypadají jako moje. Dívám se na zbytky zelené teplákové soupravy a tenisek; jako by se s rukama a nohama slily v jedno.

Vnímám silnou bolest.

Ten požár dnes ráno změnil úplně všechno.

Všechno.

Sestřička mi znovu opakuje, že všechno bude v pořádku. Vím, že se plete.

ZAPÁLENÝ

Dneska jsem to fakt podělal. Dneska jsem vyhodil do vzduchu garáž svých rodičů.

Nechtěl jsem to udělat.

Nebyla to ani moje chyba, opravdu.

Jen jsem prostě začátkem tohoto týdne viděl pár starších kluků ze sousedství, jak si hrají s ohněm. Nalili na chodník trochu benzínu, poodstoupili stranou a pak jeden z těch starších kluků na tu loužičku hodil zapálenou sirku.

Z loužičky vyšlehly plameny.

Bylo to úžasné!

Tak jsem si řekl, že když to zvládli oni, můžu udělat to samé i já.

Takže dnes ráno, když už máma a táta nebyli doma, jsem zašel do garáže. Zapálil jsem kousek kartonu, vzal ho a šel s ním ke čtyřlitrovému kanystru s benzínem. Chtěl jsem trochu nalít na ten hořící papír.

Chtěl jsem vidět tančit plamínky, stejně jako se to povedlo těm klukům na ulici.

Jenže ten velký červený kanystr byl moc těžký na to, abych ho uzdvíhl.

Takže jsem hořící kousek kartonu položil na betonovou podlahu garáže.

Klekl jsem si, obejmul kanystr oběma rukama a opatrně ho naklonil nad plameny.

Čekal jsem, že vyteče benzín.

K tomu nikdy nedošlo.

Dál si už pamatuji jen ohlušující výbuch. Exploze mě odmrštila ke vzdálené stěně garáže.

V uších mi zvonilo.

Bolelo mě celé tělo.

Oblečení jsem měl nasáklé benzínem.

Hořel jsem.

CHCEŠ UMŘÍT?

Já jsem hořel!

Točila se mi hlava. Všechno kolem mě bylo v plamenech. Jediná cesta ven z garáže vedla skrz ty plameny.

Ano, pamatuji si, co dělat v takových situacích, učili mě, že je třeba lehnout si na zem a kutálet se.

Ale měl jsem tak hrozný strach.

Hrozně to bolelo.

Potřeboval jsem, aby mě někdo zachránil.

Tak jsem se prostě rozběhl.

Proběhl jsem přímo tím ohněm.

S námahou a řevem jsem vběhl do domu. Běhal jsem po přízemí a nevěděl, co mám dělat. Křičel jsem, ať mi někdo, kdokoli, pomůže.

Zastavil jsem se v hale u hlavního vchodu a křičel.

Ještě pořád jsem hořel.

Mé dvě sestry sešly po schodech dolů. Když mě viděly, jen si zakryly oči a křičely hrůzou.

Pak jsem uviděl svého staršího bratra Jima. Běžel ke mně. Popadl rohožku od vchodových dveří a začal s ní do mě mlátit. Jen mě s ní dál a dál švihal. Pak mě svalil na zem, zabalil mě do koberce a vynesl ven.

Konečně jsem přestal hořet.

Ale tu škodu už nešlo vzít zpět.

O několik minut později se ulicí přiřítila sanitka.

Chtěl jsem se k ní rozběhnout, ale sotva jsem hýbal nohama. Jen jsem se belhal.

Nahý. Moje oblečení shořelo i s kůží..

Doufal jsem, že mě tak nikdo neuvidí.

Stydl jsem se. Byl jsem vyděšený a byla mi zima.

Chtěl jsem být co nejdřív v sanitce.

ZAPÁLENÝ

Pomohli mi dovnitř a Jim šel hned za mnou, připravený naskočit. „Promiň, ty sem nesmíš,“ řekl mu jeden ze záchranářů a chtěl zavřít dveře.

Jim se s ním pokoušel dohadovat, vysvětloval mu, že jsme bratři, ale ten muž znovu řekl jen: „Promiň.“ A zavřel.

Sanitka se rozjela a já jsem zadním okýnkem sledoval, jak moji sourozenci stojí před domem a za nimi se zvedá kouř.

Odvezli mě.

Tohle všechno se stalo dnes ráno.

A teď jsem tady, na urgentním příjmu v nemocnici.

Všechno je jinak.

Cítím se zoufale sám.

A pak jsem uslyšel na chodbě ten hlas.

Máma!

Konečně!

Ta vždycky všechno spraví. Já vím, že mi pomůže.

Slyším její kroky.

Vidím, jak se závěs kolem mé postele odhrnuje.

Jde rovnou ke mně, vezme mou popálenou ruku do svých dlaní a jemně mě pohladí po obnažené hlavě.

„Ahoj, miláčku,“ říká a usmívá se.

Po tváři se mi začínají kutálet slzy, které jsem nevědomky zadržoval.

„Maminko,“ řekl jsem vystrašeným hlasem, „umřu?“

Vím, že je to se mnou špatné. A tak hrozně potřebuji slyšet její hřejivá slova útěchy. Tak moc chci, aby zahrnala můj strach. Chci pochovat a upokojit, chci slyšet slova útěchy, chci slyšet, že bude všechno v pořádku. Chci, aby mi ty rány pofoukala tak, jak to umí jen maminky.

Čekám na její slib, že se o všechno postará. Tak jako to dělá vždycky.

Vždycky to dělá.

CHCEŠ UMŘÍT?

Jemně sevře mou ruku ve své.

Podívá se mi do očí.

Zamyslí se.

A zeptá se: „Johnne, chceš umřít? Tohle je tvoje volba, ne moje.“

Jednou v létě, tři roky před požárem, jsem byl na našem místním koupališti.

Byl to typický červencový den na středozápadě, perfektní na koupání. Vzduch byl vlhký, slunce nemilosrdně pražilo a bylo brutální horko. Prostě dokonalé!

Bazén byl plný dětí a kolem něj se mačkali rodiče. Bylo mi právě sedm, učil jsem se plavat a hrozně si užíval pocitu nově nabyté nezávislosti.

Přesně tak, pro mě už žádné nafukovací kruhy!

Ale přílišná sebejistota může být smrtelná.

Kvůli ní jsem se dostal k hlubší části bazénu. Odrážel jsem se ode dna s hlavou tak tak nad hladinou a pak jsem z ničeho nic uklouzl jak na ledu. Dno bazénu se v těch místech lámalo do ještě větší hloubky. Pod nohama jsem najednou neměl nic. A začal jsem se potápět.

Pomaloučku jsem sklouzl až na dno. Ani jsem se nepokoušel máchat rukama nebo kopat nohama. Nejsem si jistý, jestli jsem věděl, že to nemá cenu, nebo tušil, že si pro mě někdo přijde. Jen jsem tak seděl na dně bazénu.

Díval jsem se nahoru.

Čekal jsem.

A doufal.

Čekal jsem, že se něco stane.

ZAPÁLENÝ

Věděl jsem to.

A pak se voda nade mnou rozevřela, kdosi mě rychle popadl, vytáhl na hladinu, přitáhl k okraji bazénu a vystrčil z vody ven. Díval jsem se nad sebe a mžoural do slunce, abych poznal svého zachránce.

Byla to moje maminka.

Oblečená skočila do vody, aby mě vytáhla ven.

Ten den mi zachránila život.

Osušila mě, sebe zabalila do ručníku, koupila mi nanuk, sundala si mokré hodinky a dál dělala, jako by se nic nestalo. Ten den, a ještě nespočetněkrát, mi dokázala, že je tu pro mě. Že mě ochrání. Stačí jen, když k ní natáhnu ruku.

Takže v ten den, kdy jsem skončil v nemocnici s popáleninami a ona mě držela za ruku a já se ptal, jestli budu v pořádku, jsem věděl, co řekne a udělá.

„Broučku, jsi v pořádku. Ještě dnes tě odvezeme domů. A když budeš statečný, po cestě ti koupím koktejl. Jediné, na co bys teď měl myslet, je to, jestli chceš vanilkový, nebo čokoládový.“

To jsem chtěl slyšet! Slib, že dostanu koktejl!

A místo toho slyším: „Johne, chceš umřít? Tohle je tvoje volba, ne moje.“

Moment. COŽE?

Tohle že je otázka, jakou položíte vystrašenému malému klukovi, který leží v nemocnici?

PLAV, NEBO JDEŠ KE DNU

Možná si teď myslíte, že moje máma byla chladná a bezcitná. Nejhorší matka všech dob.

O tom se s vámi nemíním hádat.

CHCEŠ UMŘÍT?

Chci říct, co je to za člověka, když neposkytne lásku a podporu svému malému synovi, umírajícímu na nemocničním lůžku? Co je to za ženskou, tak neuvěřitelně lhostejnou a neosobní? To vážně nevidí, že ten malý kluk *chce* slyšet, že má alespoň malou naději?

Co jsem ale skutečně *potřeboval*?

Protože když se dnes ohlédnu zpět, přesně to jsem od mámy dostal.

Pamatuji se, že jsem se na ni podíval a odvětil: „Já nechci umřít. Chci žít.“

A ona odpověděla: „Pak musíš, Johne, bojovat jako nikdy předtím. Bůh ti nabízí svou ruku, chyť se jí a On tě bude na tvé cestě doprovázet. Nevzdávej to a dej do toho všechno, co máš. Já s tátou budeme s tebou na každém kroku. Ale, Johne, teď mě poslouchej: musíš bojovat.“

Musíš bojovat.

Do toho osudného dne jsem byl obyčejný devítiletý kluk. Za nic jsem nenesl zodpovědnost, nad svými činy jsem příliš nepřemýšlel a ještě méně nad možnými následky. Svůj pokoj jsem si uklízel jen proto, že jsem musel. Domácí úkoly jsem dělal proto, že to po mně někdo chtěl. Do kostela jsem chodil, protože mi řekli, abych to dělal.

Vše řídili mí rodiče.

A já jsem je poslouchal.

Měl jsem od nich vše, co jsem *potřeboval*, a byl jsem šťastný, že to mám. Měl jsem pocit, že na to mám tak trochu... nárok.

Byl jsem čtvrté dítě rodičů, kteří se milovali. Stejně tak milovali všech šest svých dětí.

Žil jsem v krásném domě.

Můj otec pracoval a maminka byla v domácnosti.

Bydleli jsme v bezpečné čtvrti.

Chodil jsem na skvělou školu.

ZAPÁLENÝ

V neděli se chodilo do kostela, pak následovaly borůvkové palačinky a večer smažené kuře u babičky.

Dokonce jsme měli psa, zlatého retrívra.

Měli jsme všechno.

Život byl prostě dokonalý.

A pak se všechno změnilo.

Vždycky to tak je.

Když se člověku takovým způsobem změní život, může žadonit, aby se věci vrátily do starých kolejí. Má pocit, že má na ten původní život nárok. Čeká, že někdo mávne kouzelnou hůlkou a všechno bude zase jako dřív, všechno bude normální.

Nebo to všechno může vzít do vlastních rukou a uvědomit si, že je čas jít dál. Může přijmout zodpovědnost za vlastní život.

Řiď svůj vlastní život, Johne.

Bojuj o něj.

Je to tvoje volba.

Ne moje.

Odpověď mojí maminky vyžadovala přijetí zodpovědnosti. Už žádné přenechávání zodpovědnosti druhým, žádný pocit, že mám na všechno nárok. Ukázala mi pravdu.

Když na to dnes vzpomínám, je jasné, že matčina odpověď na mou otázku byl okamžik *prudkého zvratu*. Takový, který změní vše, co má následovat.

Toho dne, kdy na tom záleželo ze všeho nejvíc, jsem balancoval na pokraji smrti. Maminka mě nad okrajem té propasti statečně doprovázela. Chybělo málo a vzdal bych to. Přestal bych bojovat a zřít se dolů.

Ale byla tam ještě jedna cesta. Cesta vpřed, pryč od propasti. Na ní stála obrovská hora. Zdolat ji se zdálo zhola nemožné. Ale maminka

CHCEŠ UMŘÍT?

řekla, že to dokážu. Že si můžu zvolit cestu pryč od propasti a malými, šouravými krůčky se vyškrábat na ten kopec, zpět do života.

Takovou možnost máme my všichni. Můžeme procházet životem energicky, živě, nasávat ho každým pórem, přijímat vše, co nabízí, a radovat se z toho. Nebo zvolíme jinak. Tohle rozhodnutí za nás nikdo jiný neudělá.

Život máme jen jeden.

Můžeme si vybrat, že chceme žít.

Nebo že chceme umřít.

CHCEŠ UMŘÍT?

Ten požár jsem podle všeho neměl vůbec přežít.

Plameny mě pohltily na několik minut a já jsem skončil s popáleninami na 100 procentech těla.

Z toho 87 procent byly popáleniny třetího stupně.

Ty nejhorší.

Rány byly hluboké. Plameny sežehly tři vrstvy kůže, svaly a na několika místech i kost.

Spálená kůže se sama nikdy neobnoví, je třeba štěpů od dárce. Ironií je, že dárce musí být současně osoba s popáleninami, která je bude přijímat. Jelikož jsem měl veškerou kůži spálenou, jediným místem, ze kterého se štěpy daly odebírat, bylo to nejméně zničené místo na těle, pokožka hlavy.

Bylo to téměř nemožné.

Navíc jsem měl plíce zničené inhalací kouře.

Bez kůže bylo těžké hlídat mou tělesnou teplotu. Hrozily infekce.

Situace byla mimořádně zoufalá.

Úmrtnost pacientů s popáleninami se dnes vypočítává jako součet počtu procent těla, kde pacient utrpěl popáleniny, a jeho věku. Tudíž v mém případě, téměř třicet let před tím, než přišla ke slovu dokonalejší léčba popálenin, vypadal výpočet následovně: popáleniny na 100 procentech těla plus devět let věku rovná se absolutně nulová šance na přežití.

Ten požár byl rozsudek smrti.

Když za mnou moje matka to ráno přišla do nemocnice, nic z tohoto netušila. Nevěděla, jak se to stalo, jak vypadá léčba popálenin ani co bude následovat.

V tu chvíli neměla ponětí, že ji čeká agónie v podobě nočních návstěv u mého lůžka, kdy bude sedět a čekat, jestli se její syn dočká dalšího dne. Nedokázala si představit, že bude trávit noci pochodováním po nemocničních chodbách tam a zpět, plakat v tmavých koutech hal nebo kolik hodin bude muset přetrpět během operací, kdy můj život bude viset na vlásku.

Věděla – my všichni jsme věděli – jen to, že boj započal.

Ale předtím než budu pokračovat, mám pocit, že vám musím svěřit tajemství a podělit se o skvělou novinku.

Varování: Jestli nechcete přijít o překvapení na konci knihy, nečtěte další větu.

Ten chlapec to přežil.

Je to tak. Přestože to, co se odehrávalo v nemocnici, bylo srdcervoucí, noční můra každého rodiče, tento příběh končí šťastně. Samozřejmě, jinak byste teď nečetli tyto řádky!

Ale nebyla to náhoda.

Věřím v sílu modlitby. Víím, že tu noc za mě zazněly tisíce modliteb. Stejně tak i každý další den za těch pět měsíců, které jsem strávil v nemocnici. Současně ale věřím, že modlitba není ani tak určená k tomu,

CHCEŠ UMŘÍT?

aby nějakým způsobem pohnula s Bohem, jako k tomu, aby modlícímu se člověku ukázala, kudy dál.

Přežil jsem díky všem těm pozoruhodným lidem, kteří mě doprovázeli na každém kroku. Nutili mě bojovat, zapřísahali mě, ať nepřestávám věřit, a dávali mi sílu vzít život do vlastních rukou.

A ten malý kluk, který měl zemřít, je teď nade vši pochybnost naživu.

Jsem už dvanáct let ženatý. S Beth, mou ženou, máme krásný a silný vztah a čtyři zdravé, nádherné a často velice hlučné děti. Tři chlapce a dívku. Bydlíme v idylické oblasti, jsme součástí aktivní farnosti a náš život je skvělý.

A tento neuvěřitelný život vzešel z jediné smělé otázky:

Chceš umřít?

Díky ní si uvědomíte, že to, kam budou směřovat vaše další kroky, je zcela ve vašich rukou. Možná nejste schopní ovlivnit vše, co vás potká, ale to, jak na události reagujete, je vždy jen na vás.

Můj zbrklý nápad hrát si s ohněm způsobil v mém životě jednoznačně velmi prudký zvrat.

Byl jsem dítě. Rozhodl jsem se něco udělat a toto rozhodnutí v okamžiku změnilo život můj i mé rodiny. Nešlo to vrátit zpět.

To ale nebyl jediný zvrat, kterému jsme museli čelit. Před námi byl nespočet dalších. A všechna rozhodnutí, jež jsme museli udělat, měla vést buď k životu plnému naděje a otevřených možností, nebo k životu plnému strachu a pochybností.

Všichni se v životě takto rozhodujeme.

Doufám, že vám pomůžu otevřít oči. Že uvidíte, jakou cestu jste si skutečně vybrali. A že vás nasměruji k té, která je plná naděje a možností.

První volbou, kterou musíte udělat, abyste zažehli svůj od základu lepší život, je vzít za něj zodpovědnost. To znamená zapomenout na to, že máte na vše nárok, a uvědomit si, že změny v životě jsou jen a jen na *vás*.

Přestaňte se vymlouvat.

Tohle je *váš* život.

Chcete umřít?

Ne?

Dobře.

Tak se podle toho chovejte.

UŽ ŽÁDNÉ NEHODY

Jedním z mých nejoblíbenějších filmů je *Dobry Will Hunting*.

Je tam jedna dojemná scéna, ve které zdánlivě drzý a arogantní mladý muž, který všechno ví a všechno zná, mluví se svým psychologem o své minulosti. A psycholog mu nakonec řekne:

Není to tvoje chyba.

Není to tvoje chyba.

Není to tvoje chyba!

Tato velice působivá scéna je pro film klíčová. Osvobozující pravdivost těchto slov by v životě prospěla mnohým z vás.

Já se vás ale budu snažit povzbudit jinak.

Když si se svou rodinou vzpomenu na ten požár, který nám všem změnil život, mluvíme o něm, jako o „Johnově nehodě“ nebo prostě jen jako o „té nehodě“. Moji rodiče o tom napsali knihu s názvem *Mizivé šance* (v originále *Overwhelming odds*, pozn. překl.) a termín *nehoda* se v ní objevuje docela často.

Nehoda.

CHCEŠ UMŘÍT?

Na něco se vás zeptám: Co myslíte, že se stane, když blízko nádoby s benzínem manipulujete s otevřeným ohněm?

Jo.

Není to nehoda – je to zákon přírody. Tohle se stane, když přiblížíte hořící předmět k vysoce hořlavým výparům.

Ano, byl jsem jen dítě.

Ano, netušil jsem, co se stane.

A ano, tu ohromnou explozi jsem opravdu nečekal. Ale pokud tomu říkám nehoda, podceňuji tím svou účast na celé události.

Maminčina rada, že chci-li žít, rozhodnutí je jen na mně, byla životně důležitá. Dala mi tím najevo, abych si uvědomil vlastní zodpovědnost nejen za to, co se stalo, ale hlavně za to, co bude dál. Pro mě byl právě tohle onen prudký zvrat. Měl jsem dvě možnosti: buď vzít zodpovědnost za léčení a boj, který mě čekal, do vlastních rukou, nebo věřit, že mě zachrání někdo jiný, a pasivně trpět.

Moje matka věděla, že je to otázka života, nebo smrti. Že se potácím nad propastí, a pokud to nevezmu pevně do vlastních rukou, zřítím se dolů. Věděla, že mě k tomu nemůže nutit. Že otěže držím já a musím být zodpovědný.

Zdá se, že zodpovědnost má poslední dobou špatnou pověst. Co přesně vás napadne, když přemýšlíte nad zodpovědností? Možná jsou to povinnosti, břímě, které musíte nést. Třeba si vzpomenete na velké korporace, které zničily lidem životy, ale zodpovědnosti se vyhýbají a jen krčí rameny.

Někdy se bohužel zdá, že žijeme ve společnosti, která zodpovědnost odmítá a jen čeká, kdy se zjeví někdo, aby zachránil situaci.

Ovšem díky zodpovědnosti nejen že neuděláte krok zpět, ale budete mít i možnost svobodně si vybrat cestu vpřed. Díky ní jste pány svých životů.

NEKRČTE RAMENY

Osobní zodpovědnost je nutný předpoklad jakéhokoli životního úspěchu.

Před několika lety jsem měl to štěstí, že jsem byl požádán, abych ve společnosti Staubach promluvil o tom, jak se postavit výzvám na trhu s realitami. Realitní společnost Staubach založil Roger Staubach, bývalý námořní důstojník a skvělý rozehrávač týmu Dallaských kovbojů. Za třicet let své existence získala společnost na ohromném vřeláku a v roce 2008 ji Roger prodal za 600 milionů dolarů.

Odletěl jsem do Dallasu, abych promluvil před vedoucími pracovníky firmy. Taxi mě odvezlo až k hlavnímu sídlu společnosti. U vchodu mě přivítala mladá žena, která celé setkání organizovala. Seznámili jsme se a potom mě odvedla do místnosti, kde jsem se mohl před vystoupením připravit.

Přestože jsem měl o společnosti podklady a mluvil s několika dalšími organizátory akce, říkal jsem si, že bych mohl využít situace a té mladé ženy se zeptat na její názor. Zajímalo mě, co podle jejího mínění stojí za dlouhodobým úspěchem firmy.

Na chvíli se zastavila a mezitím mi nalila šálek kávy.

Podala mi ho a pak řekla: „No, je tu jeden příběh, který se tu stal legendou.“

Vyprávěla mi, jak Roger Staubach od každého zaměstnance firmy vyžadoval osobní zodpovědnost. O tom, jak je důležitá, se přesvědčil nejen jako námořní důstojník, ale opakovaně i na fotbalovém hřišti. Dobře věděl, že pro vedení firmy i spokojeného života je naprosto nezbytná.

Řekla, jak všechny zaměstnance podporoval v tom, aby se věnovali i svému vlastnímu podnikání, navzájem si pomáhali a zodpovědně dokázali čelit jakémukoli problému, v týmu i při práci s klienty.

CHCEŠ UMŘÍT?

Ne vždy šlo všechno hladce.

Jednoho dne ho vyhledali dva z jeho makléřů, protože se nedokázali dohodnout, jak rozdělit provizi ve výši 16 tisíc dolarů. Každý z nich tvrdil, že celá provize patří jemu. Dohadovali se několik dní, až nakonec bezradně rozhodli ruce před svým šéfem a řekli: „Tohle nedokážeme vyřešit. Pomůžete nám?“

Staubach jim položil několik otázek.

Oběma poděkoval za to, že se na něj obrátili.

Ptal se jich, jestli jsou schopni se přenést přes svou zášť a pocit křivdy, podívat se na celou věc pohledem toho druhého a dohodnout se na řešení, které by vyhovovalo oběma stejně. To nedokázali.

Zeptal se, zda jsou ochotní uznat podíl toho druhého na uzavřeném obchodu a podle toho se o provizi rozdělit. Nebyli ochotní.

Staubach vstal. Oběma potřásl rukou, poděkoval za jejich práci i za jejich štědrost.

Pak podle vyprávění vzal celou provizi a věnoval ji charitě.

Chtěl jim dát najevo, že buď budou zodpovědní za společný úspěch, nebo společný neúspěch. Bylo to na nich.

S podobným problémem už za šéfem společnosti nikdy nikdo nešel. Problémy se řešily tak, jak přicházely, na individuální úrovni.

Mladé ženě jsem pak poděkoval, že se se mnou o příběh podělila. Pomohlo mi to pochopit firemní kulturu i to, jaký způsob podpory tamního vedení by byl vhodný. Ten příběh se ale zdaleka netýká jen obchodu.

Myslíte, že byste si dokázali vzpomenout, kdy jste měli potřebu chovat se jako zmínění dva makléři?

Nechtěli jste někdy jen pokrčit rameny, rozhodit ruce a najít někoho, kdo za vás vyřeší vaše problémy? Je pochopitelné, že někdy zatoužíte po tom svalit své břemeno na někoho jiného.

ZAPÁLENÝ

I vinu často svalujeme na věci, které nemáme pod kontrolou.

Poukazujeme na různé situace. *To nebyla moje vina. Na silnici byla zácpa. Situace na trhu je špatná. Světem vládne chaos.*

Poukazujeme na jiné lidi. *Nemůžu za to. S ní se nedá jednat. Moji zaměstnanci jsou idioti. Moji pacienti toho chtějí příliš. Ta provize patří celá mně.*

Jenže s výmluvami se daleko nedostanete.

Já navrhuji následující: vymažte ze svého slovníku větu „já za to nemůžu.“ Kdykoli poznáte, že už ji máte na jazyku, zastavte se. A místo toho řekněte: „Je to můj život a moje zodpovědnost.“

Vše se tím změní.

Je to můj život a moje zodpovědnost.

Nikdo vás nepřijde zachránit.

Zodpovědnost znamená vzít život do vlastních rukou. Uvědomit si, že vy máte klíč ke všem změnám, k řešení problémů, k lepšímu životu. A nejde jen o to, umět se toho chopit a opravit, co se dá. Zodpovědnost vám dá i sílu umět nechat věci tak, jak jsou, vzdát to tam, kde nic nemůžete, a odpustit lidem i událostem, které vás trápily v minulosti. Je ale třeba přestat krčit rameny, rozhazovat ruce v bezradných gestech a myslet si, že nemůžete nic dělat.

Život vám denně servíruje náhlé zvraty, a vy tak máte možnost naučit se nečekat, že je za vás někdo vyřeší.

Tohle je vaše chvíle, zvolte život.

Skutečný život.

A držte jej pevně ve svých rukou.

CHOPTE SE SVÉ VIDLIČKY

Zažili jste někdy ten vzrušující pocit, že jste to konečně dokázali?

Možná jste dokončili školu, dostali svou první práci nebo jste šťastně vstoupili do manželství. Pracovali jste, dřeli, odříkali si a výsledky se dostavily. Byli jste na úplném vrcholu – a pak vám došlo, že ta těžší část vaší cesty teprve začíná.

Pro mě byl takovým okamžikem návrat domů. Bylo mi devět, posledních téměř pět měsíců jsem strávil v nemocnici, prodělal desítky operací, měl jsem amputované prsty na ruce. Noční můra v podobě dlouhého odloučení od rodiny a nekonečných bolestivých procedur byla konečně za mnou. Bitva byla dobojována, čekaly mě oslavy!

Z nemocnice, která mě přijala s nulovou vyhlídkou na mou záchranu, mě teď propouštěli zpět domů, k rodině. Měl jsem popáleniny, jizvy, byl jsem celý zafačovaný a upoutaný na invalidní vozík. Ale byl jsem živý a neskonale vděčný.

Vyrazili jsme z nemocničního parkoviště na pětiminutovou cestu domů. Zabočili jsme do naší ulice a to množství aut, hasičských vozů, balónků a přátel čekajících kolem našeho domu mi naprosto vyrazilo dech.

Pod plátěným přístřeškem se shromáždily davy příbuzných, přátel, spolužáků, sousedů a záchranářů, aby nás přivítaly doma. Hrála hudba a lidé plakali.

Stal se zázrak.

Ten chlapec žil.

Když přátelé odešli, auta se rozjela do všech stran a za posledními hosty se konečně zavřely dveře, mohli jsme začít přemýšlet nad tím, jak budeme pokračovat jako rodina.

K večeři mi tehdy maminka udělala mé oblíbené jídlo: zapečené brambory. (Jestli vás to dosud nenapadlo, po tomhle by vás to mohlo

trknout: byl jsem skutečně zvláštní dítě!) Poprvé od toho požáru jsme seděli kolem kuchyňského stolu v nově zrekonstruovaném domě, jako jedna rodina.

Máma s tátou seděli naproti sobě. Na jedné straně byly vedle sebe tři z mých sester, Laura, Cadey a Susan, naproti nim já, můj bratr Jim a sestra Amy. Celá moje rodina během uplynulých měsíců nepředstavitelným způsobem zkusila.

Požár nás připravil o dům.

Moji sourozenci, ve věku od osmnácti měsíců po sedmáct let, přišli o rodiče, kteří celé dny a noci drželi stráž v nemocnici. Bydleli různě u přátel a příbuzných, dokud nebyl dům opravený.

Moji rodiče málem přišli o syna.

Já jsem přišel o prsty, schopnost chodit a od krku dolů až po prsty u nohou jsem byl samá jizva.

A přesto všechno jsme byli opět spolu.

Zvládli jsme to.

Doma.

Společně.

Jedna rodina.

Proměněná.

Zjizvená.

Jiná.

Ale naživu.

Pomalu jsme se vraceli ke společným večerím, utírání rozlitého mléka a napomínání za lokty na stole. Život se vrátil do normálu. Nebylo ovšem pochyb o tom, že se stal zázrak, a tak jsme slavili.

Jídlo vypadalo lákavě. Zavřel jsem oči a nasával vůni té dobroty. Pak jsem je otevřel a uvědomil si... že se nezvládnou najíst. Kvůli obvazům a dlahám jsem nedokázal uchopit vidličku. Vypadalo to, že se slavnost-

CHCEŠ UMŘÍT?

ní tabule nemůžu zúčastnit. A tak jsem jen zíral na svůj talíř a nevěděl, co mám dělat.

Sestra Amy sledovala, jak se trápím. Vzala vidličku, nabrala pár kousků brambor a chtěla mi dát sousto do pusy.

A pak jsem jen slyšel:

„Polož tu vidličku, Amy. Jestli má John hlad, nají se sám.“

Otočil jsem se k matce.

Co to řekla?

Polož tu vidličku?

On se nají sám?

Jak prosím? Nezkusil jsem už dost? Děláš si legraci? Mám hlad a nemůžu se najíst!

Tehdy u stolu jsem se rozplakal. Zlobil jsem se na matku. Řekl jsem jí, že to nedokážu, že to není fér a že už toho bylo dost. Večer se rychle proměnil ze slavnosti plné smíchu na svár a konflikt.

Bylo po oslavě.

Matka to všechno pokazila.

Přesto se tento večer stal pro devítiletého kluka jedním z dalších bodů zvratu. Moji sourozenci už uklízeli talíře ze stolu a současně rostl můj hlad i vztek. Zaklínil jsem vidličku mezi dva pozůstatky mých rukou. Prsty mi amputovali téměř celé. Kůže se ještě úplně nezahojila, a proto jsem měl ruce silně zafačované. Vypadal jsem jako boxer, který se snaží udržet vidličku mezi dvěma baňatými rukavicemi.

Bylo to neuvěřitelně pracné a pomalé.

Vidlička mi neustále padala.

Nakonec se mi ale nějak podařilo napíchnout brambor, strčit sousto do úst a sníst ho.

A přitom se naštvaneš dívat na svou mámu.

Zlobil jsem se.

ZAPÁLENÝ

V rukách mi bolestivě pulzovalo.

Zkazila mi celý večer.

Nenáviděl jsem ji.

Ale jedl jsem.

Když se dnes ohlédnu zpět, chápu, jak statečný postoj tehdy moje máma zaujala. Muselo to pro ni i pro celou rodinu být neuvěřitelně bolestné, jen sedět a dívat se na svého malého kluka. Bývalo by bylo mnohem jednodušší a zdánlivě i mnohem láskyplnější mě prostě nakrmit a ještě přinést zmrzlinový dort.

V životě je mnohem snadnější nedělat ty složité věci ani o tom nikoho nepřesvědčovat.

Mnohem snazší by bylo jednoduše vyfotit celou rodinu, jak se usmívá u slavnostní večeře, s malým klukem na vozíku, zveřejnit obrázek na Facebooku se slovy: „Všechno zpátky v normálu! Jsme doma a vede se nám báječně!“

Mamince bylo jedno, co si myslí ostatní.

V tu chvíli nepřemýšlela nad vyretušovanými fotkami.

Ona té chvíle využila k tomu, abych si pamatoval, že ostatní tam vždy budou, aby mě povzbudili, pomohli mi a milovali mě. Ale pořád to byl můj boj, můj život. Měl být plný výzev, ale taky příležitostí si uvědomit, že žádná z těch překážek není nepřekonatelná.

Ta chvíle u večeře měla být tou první z mnoha, kdy jsem si musel sám nějak poradit. Máma mě donutila, abych sám uchopil svou vidličku. A jsem naprosto přesvědčen, že kdyby to neudělala, vedu dnes úplně jiný život.

Ten den, kdy jsem málem uhořel, mě vyzvala, abych si zvolil život a ne smrt.

Ten večer, kdy jsem se vrátil domů, mě osvobodila, abych dokázal skutečně žít.

NÁROK vs. ZODPOVĚDNOST

Ale dokud člověk nedokáže skutečně upřímně říct: „Dnes jsem tím, čím jsem, díky tomu, jakou cestu jsem zvolil včera“, nemůže ani říct: „Nyní volím jinou.“

Stephen Covey

Jste skutečně naživu?

Ne.

Nezeptal jsem se prostě: „Dýcháte?“

Neptám se, jestli máte hmatatelný pulz, jestli existujete a držíte se naživu.

Ne, já chci vědět, jestli skutečně žijete.

Jste ze života nadšení? Dokážete si užívat přítomného okamžiku, malého či velkého? Dokážete překonávat překážky, které před vámi leží, chopit se příležitostí, které vás čekají, a být v každé situaci zcela spokojení?

Žijete od základu lepším životem?

Pokud ne, je načase objevit sílu, která se skrývá v převzetí zodpovědnosti za vlastní život. Nehledě na to, jakým výzvám musíte dnes čelit, je to šance. Šance, která ve vás zažehne sílu smířit se s věcmi, jež prostě nedokážete změnit, bojovat o to, co změnit dokážete, a oslavovat vše, co vás na vaší cestě vpřed potká.

Žít neznamená vyhýbat se smrti, život by se měl skutečně žít.

Toto je váš životní zvrát.

Už žádné: „*Já za to nemůžu.*“

Važte si té svobody moci říct: „*Tohle je můj život.*“

Protože tohle je váš čas života.

Vaše chvíle.

A na tom záleží.

Jednejte podle toho.

Zvolte vlastní zodpovědnost.

**V našich vlastních ranách
můžeme se stát zdrojem života pro jiné.
– Henri J. M. Nouwen**
